

УДК 376-056.264.011.3-051:[004:005.336.2]-043.86](045)
DOI: 10.31499/2307-4906.4.2025.345363

СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ

Анна Цибулько, аспірант, викладач-стажист кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0000-0002-0267-1655

E-mail: a.o.cybuljko@udpu.edu.ua

У статті проаналізовано особливості формування інформаційно-цифрової компетентності вчителів-логопедів у контексті цифрової трансформації освіти. Визначено рівень використання цифрових інструментів, освітні потреби фахівців і чинники, що впливають на ефективність їх застосування у професійній діяльності. Встановлено, що цифрові технології поступово стають органічною частиною логопедичної практики, проте рівень їх упровадження залишається нерівномірним і залежить від професійної підготовки логопедів та матеріально-технічних умов освітніх закладів. Виокремлено основні бар'єри формування цифрової компетентності у логопедів-практиків: дефіцит часу, недостатність технічних знань, відсутність чітких методичних рекомендацій та обмежені фінансові ресурси. Окреслено напрями вдосконалення цифрової підготовки логопедів, зокрема розвиток практичних умінь зі створення інтерактивних матеріалів і використання штучного інтелекту.

Ключові слова: інформаційно-цифрова компетентність; учитель-логопед; цифрові інструменти; цифровізація освіти; професійна підготовка; цифрові ресурси; штучний інтелект у логопедії; дистанційне навчання.

STATUS AND DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF INFORMATIONAL AND DIGITAL COMPETENCE OF SPEECH THERAPIST TEACHERS

Anna Tsybulko, PhD Student, Trainee Lecturer of the Department of Special and Inclusive Education, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0002-0267-1655

E-mail: a.o.cybuljko@udpu.edu.ua

The article explores the development of information and digital competence among speech and language therapists within the broader process of digital transformation in education. The study focuses on analyzing the current level of digital readiness of practicing specialists, identifying their educational and professional needs, and determining the key barriers that hinder the effective integration of digital tools into speech therapy practice. The research employed a mixed-methods design, combining quantitative descriptive statistics with qualitative content analysis of open-ended responses to obtain a comprehensive view of practitioners' experiences. The data revealed that most respondents expressed a positive attitude toward digitalization and acknowledged the necessity of technological proficiency for professional success. However, their self-assessed level of digital competence remained mainly at a moderate level. Respondents pointed to several obstacles limiting digital implementation, including a lack of time to create materials and master new tools, insufficient

technical knowledge, limited access to modern devices or software, and the absence of structured methodological guidance. External factors such as the transition to distance learning during the COVID-19 pandemic and the ongoing war in Ukraine further accelerated the need for digital adaptation, as many therapists continued working remotely with children both in Ukraine and abroad. Despite these challenges, speech and language therapists demonstrated strong motivation to improve their digital literacy, particularly in the creation of interactive learning games, multimedia materials, educational videos, and the integration of artificial intelligence to develop personalized and engaging therapy content. The findings highlight the necessity of modernizing the system of professional and pre-service training for speech therapists. Updating curricula with structured modules on information-digital competence, fostering practice-oriented training, and supporting continuous professional growth will ensure that specialists are prepared to apply innovative, ethical, and evidence-based digital solutions in their work. The study contributes to the conceptual understanding of how digital competence can be systematically formed in speech therapy education and provides empirical evidence for designing effective models of lifelong digital learning for professionals in special and inclusive education.

Keywords: *information and digital competence; speech and language therapist; digital tools; digitalization of education; professional training; digital resources; artificial intelligence in speech therapy; distance learning.*

Цифровізація освіти докорінно трансформує професійну діяльність вчителя-логопеда, зумовлюючи потребу поєднання традиційних методик корекційної роботи з інноваційними цифровими засобами. Цифрові ресурси відкривають можливості для створення інтерактивного освітнього середовища, персоналізації логопедичних занять, зворотного зв'язку з дітьми та батьками, а також розширення комунікації між учасниками корекційно-розвиткового процесу.

Попри очевидні переваги цифровізації, у професійній діяльності вчителів-логопедів простежується проблема недостатнього рівня інформаційно-цифрової компетентності, що підтверджується результатами опитувань фахівців та спостереженнями щодо труднощів у впровадженні цифрових інструментів у корекційний процес [1].

Актуальним є дослідження стану інформаційно-цифрової компетентності вчителів-логопедів, виявлення чинників, що впливають на її розвиток, і пошук оптимальних шляхів її формування у процесі професійної підготовки.

Сучасні глобальні тенденції у сфері освіти надають високого пріоритету цифровізації навчання та підвищенню цифрових компетентностей педагогів. Зокрема, Європейська рамка DigCompEdu описує цифрову компетентність педагога як набір із 22 інтегрованих компетентностей [8]. Цифрова освіта у ЄС регламентується «Планом дій з цифрової освіти (2021–2027)», де наголошується на тому, що освітнім системам потрібна глибока цифрова трансформація, а самі вчителі потребують додаткового навчання з ефективного використання цифрових інструментів [5]. Аналогічно ЮНЕСКО розроблено окремі рамки для ІКТ-компетентностей вчителів, що виділяють 18 базових ІКТ-компетентностей та їх розгалуження [9].

В українському науковому дискурсі проблематика формування інформаційно-цифрової компетентності логопедів набуває дедалі більшої актуальності. Питання її змісту, структури та шляхів розвитку розглядають провідні науковці у галузі спеціальної та інклюзивної освіти. Зокрема, у працях Л. Черніченко [4], О. Станіченко, В. Поліщук, Т. Цегельник [2], Т. Коломієць [1] обґрунтовується необхідність системного підходу до підготовки фахівців-логопедів у контексті цифровізації освіти.

Автори підкреслюють, що формування цифрової компетентності є не лише технічним завданням, а й важливою складовою професійного розвитку логопеда, що потребує оновлення методичної, аналітичної та етичної складових професійної діяльності.

Подібні тенденції простежуються й у міжнародному науковому полі. У зарубіжних дослідженнях питання цифрової компетентності логопедів розглядається крізь призму модернізації професійної підготовки та практичної адаптації до онлайн-середовища. Зокрема, Y. Lin, M. Lemos, C. Neuschaefer-Rube, аналізуючи досвід німецьких фахівців, встановили, що попри високий інтерес до онлайн-навчання, цифрові теми все ще недостатньо інтегровані у навчальні програми логопедії. Науковці наголошують, що включення ІКТ-компонентів до акредитованих курсів підготовки спеціалістів є необхідною умовою готовності професії до цифрової трансформації [7]. Аналогічно, J. Leinweber та співавтори підкреслюють важливість цілеспрямованого навчання, орієнтованого на практику, зазначаючи, що ефективність онлайн-логопедії можлива лише за наявності спеціально розроблених, апробованих і доступних навчальних вправ [6].

Сучасні дослідження формують загальне уявлення про важливість інформаційно-цифрової компетентності вчителів-логопедів і пропонують початкові підходи до її розвитку в логопедичній діяльності [4]. Водночас залишається невирішеним питання щодо аналізу рівня сформованості інформаційно-цифрової компетентності та визначення тих компонентів, які потребують удосконалення. Усвідомлення реальних запитів щодо цифровізації корекційно-розвиткового процесу і труднощів в опануванні цифровими засобами логопедів-практиків, що у свою чергу створює підґрунтя для виокремлення пріоритетних напрямів у змісті освітніх програм, спрямованих на формування інформаційно-цифрової компетентності як ключової складової сучасної логопедичної освіти.

Мета статті – проаналізувати рівень сформованості інформаційно-цифрової компетентності вчителів-логопедів, виявити чинники, що впливають на її розвиток, та виокремити напрями удосконалення системи професійної підготовки у закладах вищої освіти.

Для виявлення рівня сформованості інформаційно-цифрової компетентності вчителів-логопедів було проведено емпіричне дослідження, що поєднувало кількісні та якісні методи збору й аналізу даних.

У дослідженні взяли участь 140 практикуючих учителів-логопедів з усіх регіонів України. Вибірка сформована за принципом добровільної участі та репрезентує різні типи освітніх і реабілітаційних закладів:

- заклади дошкільної освіти – 33%;
- заклади загальної середньої освіти – 27%;
- інклюзивно-ресурсні центри – 6%;
- приватна практика – 52%;
- медичні або реабілітаційні установи – близько 3%.

За досвідом роботи розподіл респондентів є таким:

- до 3 років – 33%;
- від 3 до 7 років – 29%;
- від 8 до 15 років – 24%;
- понад 15 років – 14%.

Близько 9% учасників є керівниками приватних логопедичних центрів. Така структура вибірки забезпечила репрезентативність даних і можливість виявити тенденції серед фахівців із різним професійним досвідом.

Основним методом став анкетний опитувальник, розроблений нами на основі європейської рамки DigCompEdu [8] та ICT-CFT [9]. Анкета містила 25 запитань, згрупованих у три блоки:

1. Професійний профіль респондента (посада, досвід, форма роботи, вік клієнтів).

2. Рівень використання цифрових технологій (інструменти, частота застосування, самооцінка цифрових навичок).

3. Потреби та бар'єри (освітні запити, труднощі, мотиваційні чинники).

До опитувальника було включено закриті запитання (із фіксованими варіантами відповідей для кількісного аналізу) та відкриті запитання (для якісного аналізу суджень і коментарів). Оцінювання значущості цифрових навичок здійснювалося за шкалою Лайкерта (від 1 – «зовсім не важливо» до 5 – «дуже важливо»).

Опитування проводилося у форматі Google Forms упродовж вересня–жовтня 2025 р. Участь була добровільною та анонімною. Посилання на анкету поширювалося через професійні спільноти логопедів у соціальних мережах.

Кількісний аналіз результатів здійснено засобами Microsoft Excel, з використанням описової статистики (відсотковий розподіл, середні значення). Якісний аналіз відкритих відповідей проведено методом контент-аналізу із групуванням смислових одиниць за тематичними категоріями (труднощі, потреби, мотиваційні чинники).

Перед основним збором даних опитувальник було апробовано на вибірці з 10 логопедів для перевірки зрозумілості формулювань і коректності варіантів відповідей. За результатами пілотування внесено мінімальні уточнення.

Результати опитування свідчать, що цифрові технології стали невід'ємною складовою професійної діяльності більшості вчителів-логопедів. 93,6% респондентів позитивно оцінюють зростання ролі цифрових технологій у логопедичній практиці, тоді як решта 6,4% ставляться нейтрально; негативних оцінок не зафіксовано. Практикуючі логопеди усвідомлюють потенційну користь цифрових інструментів для своєї роботи, що узгоджується із загальносвітовою тенденцією: використання цифрових медіа та ІКТ розглядається як спосіб підвищити ефективність та доступність логопедичної допомоги, особливо після вимушеного переходу до онлайн-навчання в період пандемії [6]. Війна в Україні додатково прискорила цей процес, ставши потужним каталізатором цифровізації логопедичної практики. Масове переміщення населення, виїзд частини фахівців за кордон і необхідність забезпечення безперервності занять зумовили активне впровадження цифрових технологій у професійну діяльність логопедів [3]. Дослідники відзначають, що сучасні логопеди мають у розпорядженні все більше технологічних ресурсів (пристроїв, програм, онлайн-сервісів), які позитивно впливають на результати роботи, пропонуючи ефективніші способи діагностики і корекції мовлення [7].

Цифрові навички визнані респондентами як вкрай важливі для сучасного логопеда: 97% опитаних оцінили важливість цифрової компетентності на 4 або 5 балів, 71% обрали максимальну оцінку «5 – дуже важливо». Опитані логопеди майже

одноставно погоджуються, що володіння сучасними технологіями є необхідною складовою професійної компетентності, що свідчить про високий рівень *прийняття* технологій логопедичною спільнотою. Варто зазначити, що подібні опитування за кордоном теж фіксують позитивну налаштованість логопедів: зростання досвіду роботи онлайн під час пандемії призвело до загального підвищення прийняття та використання цифрових медіа в логопедії [6]. Понад дві третини логопедів (67%) застосовують цифрові засоби щодня, ще 26% – кілька разів на тиждень. Лише 2% використовують їх епізодично або майже не користуються. Використання цифрових технологій стало звичною практикою для сучасного логопеда, інтегрованою у щоденну організацію занять і професійних взаємодій.

Найчастіше застосовуються програми для створення презентацій (Microsoft PowerPoint) – 74% логопедів користуються ними постійно або часто. Подібну поширеність мають платформи для відеозв'язку (Zoom, Google Meet, Microsoft Teams) – 65% респондентів використовують їх регулярно. Також активно використовуються офісні програми (Word, Excel) – 70% фахівців.

Інтерактивні освітні платформи для створення ігор та вправ (Wordwall, LearningApps, Kahoot, Genially та ін.) також набули значного поширення: більше половини вибірки (близько 61%) користуються такими ресурсами регулярно, ще 15% – епізодично. Близько 20% логопедів зазначили, що не користуються такими платформами взагалі.

Доволі активно використовуються і хмарні сервіси (Google Диск, Документи, Таблиці тощо) для спільної роботи та збереження матеріалів: приблизно 56% логопедів часто або постійно працюють з ними, ще 16% – час від часу. Водночас 28% зазначили рідкісне чи нульове використання хмарних технологій.

Водночас рівень залучення до інструментів візуального дизайну (Canva, Figma) становить 52%, що засвідчує помірне, але зростаюче використання цифрових дизайнерських ресурсів

Окремо варто відзначити використання інструментів на основі штучного інтелекту (ШІ). Ми запитували про декілька категорій: мовні моделі (ChatGPT, Perplexity, Gemini, тощо), нейромережі для генерації зображень (Midjourney, Leonardo AI, Ideogram, Firefly та інші) та для генерації відео/музики. Результати показали, що ШІ-технології поступово входять у роботу логопеда, але рівень їх впровадження залежить від конкретного виду. Так, мовними моделями ШІ регулярно користуються 60% респондентів (34% часто і 26% постійно). Ще 21% експериментують час від часу. Лише кожен десятий логопед взагалі не використовує подібні інструменти. Фактично, більшість спеціалістів уже залучають нейромережі для підготовки занять, пошуку інформації чи генерації текстів.

Натомість нейромережі для створення зображень поки що застосовуються трохи рідше: приблизно 40% логопедів використовують їх регулярно (22% часто і 17% постійно), 21% – іноді, а майже 39% – дуже рідко або взагалі не користуються. Що ж до генерації відео або музики засобами ШІ, то дві третини (67%) опитаних вказали, що майже не використовують такі технології, і тільки 13% роблять це часто або постійно.

Серед інших цифрових засобів помірне використання демонструють відеоредактори (CapCut, InShot): близько 45% логопедів часто або постійно монтують відео для занять, 25% роблять це іноді, а решта ~30% рідко чи ніколи. Таким чином,

майже половина респондентів створюють власний відеоконтент, що є досить високим показником. Це узгоджується з трендом на мультимедійність логопедичних занять.

Найменш популярною категорією виявились віртуальні дошки (Miro, Jamboard, Padlet та схожі онлайн-дошки): понад 65% логопедів вказали, що не користуються ними взагалі або роблять це дуже рідко. Аналогічно, інструменти для планування та організації (наприклад, Notion, Trello): більше 85% респондентів їх не використовують, і тільки одиниці (5%) працюють з ними часто. Логопеди поки віддають перевагу традиційним методам планування занять і ведення записів, або використовують більш звичні офісні додатки замість спеціалізованих платформ менеджменту (Рис. 1)

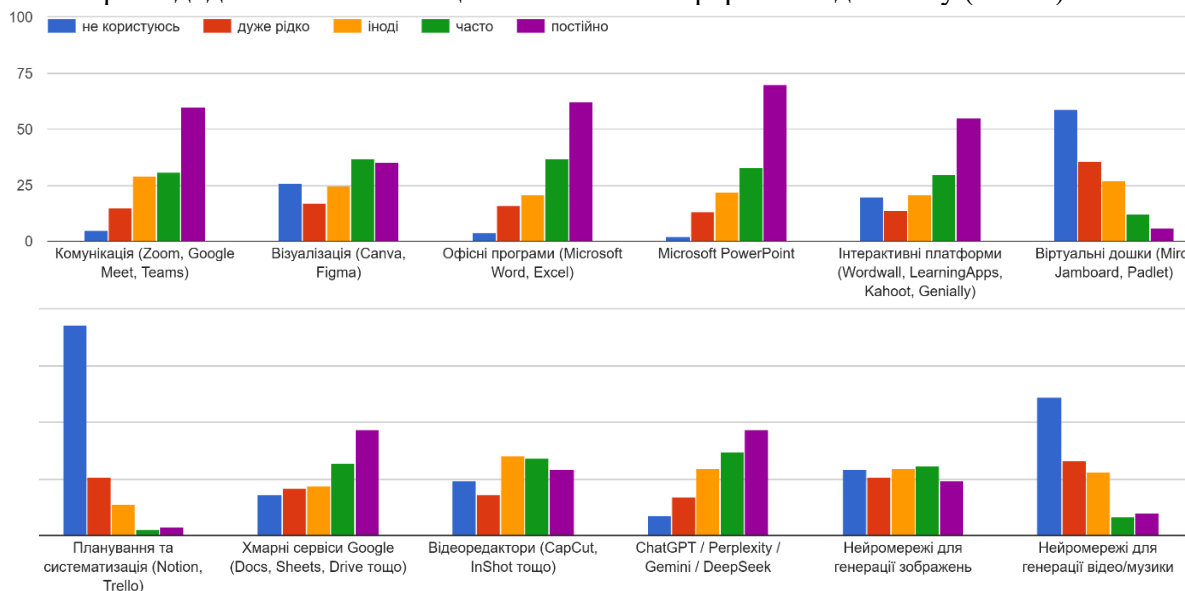

Рис. 1. Частота використання цифрових інструментів учителями-логопедами у професійній діяльності

Узагальнюючи отримані результати, можемо констатувати, що цифрові технології вже глибоко інтегровані в щоденну роботу більшості логопедів. Найнеобхіднішими є інструменти для проведення дистанційних занять, створення дидактичних матеріалів (презентацій, ігор) та автоматизації рутини (документація, пошук інформації). Більш інноваційні чи спеціалізовані технології (штучний інтелект для генерації контенту, віртуальні дошки, системи організації) тільки набувають популярності, але частина фахівців уже їх опановує.

Попри широкий досвід використання технологій, самі логопеди досить стримано оцінюють власний рівень цифрових навичок. Лише 5 осіб із 140 (менше 4%) вважають свій рівень високим. Більшість оцінили його як «середній» (44% респондентів) або «достатній» (38%). Ще 14% віднесли себе до початківців у цифровій сфері. Самооцінка респондентів демонструє, що навіть активні користувачі цифрових технологій усвідомлюють певні прогалини у власних знаннях і навичках. Практикуючі логопеди визнають потребу в подальшому розвитку інформаційно-цифрової компетентності, адже не всі вважають себе достатньо підготовленими у цій сфері.

Для виявлення чинників, що перешкоджають ефективному використанню цифрових технологій у логопедичній практиці, респондентам було запропоновано

перелік типових труднощів із можливістю вибору кількох варіантів. Отримані результати засвідчили наявність низки бар'єрів, серед яких домінують організаційні, технічні та методичні.

Найпоширенішою проблемою логопеди вважають нестачу часу на підготовку цифрових матеріалів та опанування нових технологій, на це вказали понад 67% опитаних. На другому місці – недостатній рівень технічних знань і навичок (62%), що свідчить про потребу у системному підвищенні інформаційно-цифрової компетентності логопедів: як базових ІКТ-умінь, так і володіння спеціалізованими програмами для корекційної роботи. Близько 35% респондентів відзначили нестачу обладнання або програмного забезпечення, особливо у державному секторі. Відсутність методичних рекомендацій щодо впровадження ІКТ у практику виокремили 26% логопедів, що вказує на недостатню розробленість методико-технологічного забезпечення. Серед менш поширених причин – низька мотивація до освоєння новацій (11%) та проблеми з інтернет-зв'язком (10%). Попри невисокі показники, ці чинники залишаються значущими, адже можуть істотно впливати на доступність цифрових інструментів, особливо в умовах дистанційного формату роботи.

Крім наведених типових варіантів, логопеди у відкритих відповідях деталізували низку інших перешкод. Серед них часто згадувалися фінансові обмеження: багато сучасних програм і платформ є платними або умовно безкоштовними. Респонденти зауважували, що «брак коштів на підписки» обмежує можливості використання певних сервісів. Приміром, доступ до повного функціоналу деяких нейромереж, банків зображень, конструкторів ігор вимагає оплати, що не кожен логопед може собі дозволити. Також декілька учасників відзначили, що не вистачає підтримки чи взаємодії з колегами: бракує спільноти або наставництва, аби обмінюватися досвідом у сфері цифрових інновацій. Окремо згадували психологічні бар'єри – наприклад, страх пробувати нове або відсутність мотивації опановувати черговий сервіс. В окремих відповідях зазначалося, що в державних закладах *«неякісний інтернет, а в іншому – нічого не заважає»*, тобто за умови вирішення технічних питань рівень готовності до використання цифрових технологій можна вважати помірно достатнім. Отримані дані про труднощі узгоджуються з результатами досліджень з цієї проблеми. Якщо логопед зустрічається з негативним першим досвідом (наприклад, технічними труднощами), відсутністю підтримки чи навчання – це різко знижує його готовність продовжувати. Натомість сприятливі умови (наявність обладнання, часу, навчальних матеріалів) і бачення реальної користі підвищують мотивацію користуватися ІКТ [6].

З метою з'ясування освітніх запитів у сфері інформаційно-цифрової компетентності респондентам було запропоновано перелік потенційних тем навчання. Опитані мали змогу обрати кілька варіантів. Найбільший інтерес викликали напрями, безпосередньо пов'язані зі створенням контенту для логопедичних занять. Так, 78% респондентів виявили потребу у навчанні створенню інтерактивних ігор та вправ для дітей, 66% – у розробці мультимедійних матеріалів (презентацій, інфографіки, електронних книжок), а 59% – у використанні відеоредакторів для підготовки навчальних відео. Високий попит також зафіксовано на використанні мобільних застосунків (56%) та організацію онлайн-занять (56%). Суттєвий інтерес викликає використання штучного інтелекту у логопедичній практиці (54%), що свідчить про готовність фахівців до опанування новітніх технологій. Меншою, але показовою є

частка тих, хто прагне вдосконалити роботу з віртуальними дошками (44%) і хмарними сервісами (29%). Також, 40% логопедів вважають важливою тему розвитку особистого бренду у цифровому просторі, а 36% – питання цифрової етики та авторського права. Результати опитування вказують на переважний запит на практичні навички зі створення цифрового контенту та застосування інноваційних інструментів у роботі з дітьми. Дещо меншою, але все ще значущою, є зацікавленість у методичних і правових аспектах цифрової взаємодії.

Відкрите запитання про те, які цифрові інструменти логопеди хотіли б опанувати в майбутньому, дало змогу учасникам назвати будь-які конкретні технології. Відповіді були різноманітними, але можна виділити кілька спільних мотивів. Поширеною відповіддю стала Canva та інші інструменти для створення графіки. Тобто є запит на глибше володіння інструментами дизайну. Багато хто згадав віртуальні дошки (Miro, Padlet, Jamboard) – логопеди усвідомлюють їх потенціал і хочуть навчитися ними користуватися впевнено. Дуже часто згадувалися нейромережі: респонденти писали, що хотіли б навчитися працювати з Midjourney (генерація зображень), з ШІ для створення відео, а також загалом розібратися в можливостях ШІ для логопедії. Окрім того, окремі логопеди назвали такі платформи як Trello, Notion (для організації роботи), а також відеоредактори чи інструменти для створення анімацій.

Значний аналітичний потенціал мали відповіді на відкрите запитання про те, яких компонентів, на думку респондентів, бракувало під час їхньої професійної підготовки та які напрями варто посилити у підготовці майбутніх логопедів. Хоча запитання стосувалося цифрової складової підготовки, частина респондентів поділилася міркуваннями про навчальний процес загалом, найчастіше згадуючи про недостатність практики. Такі відповіді можна розглядати як індикатор ширшої проблеми практичної спрямованості освіти, у межах якої формування цифрових умінь також відбувається переважно теоретично або епізодично.

Другою за значущістю темою стала відсутність навчання сучасним цифровим технологіям. Багато логопедів зазначили, що у період їхнього навчання питання цифрової грамотності взагалі не розглядалися, а всі навички вони здобували самостійно. Це свідчить про відставання змісту освітніх програм від реалій професійної діяльності.

Ще одним важливим аспектом, на який звертали увагу респонденти, стали застарілі методики викладання та недостатній рівень цифрової компетентності викладачів. У відповідях зазначалося використання застарілих посібників і методів, а також потреба в оновленні підходів до навчання відповідно до вимог цифрової доби.

Частина логопедів підкреслила потребу у вивченні конкретних цифрових програм і сервісів (PowerPoint, Canva, логопедичні додатки, інструменти для створення інтерактивних ігор і відео). На їх думку, такі навички мають бути інтегровані у зміст підготовки фахівців.

Отримані результати вказують на потребу подальшого оновлення системи професійної підготовки логопедів, зокрема посилення її практичної спрямованості, інтеграції сучасних цифрових технологій і поступової модернізації змісту навчальних програм.

Цікавим аспектом дослідження є бачення досвідчених логопедів щодо того,

якими мають бути цифрові компетентності майбутніх фахівців, які лише розпочинають професійну діяльність. Опитані висловили сподівання, що нове покоління логопедів приходитиме в професію вже цифрово-підготовленими. У відповідях часто з'являлися характеристики на кшталт: «володіння навичками на високому рівні», «сучасність», «продуктивність у використанні технологій».

Респонденти очікують від молодих колег вміння впевнено працювати з комп'ютером, швидко опановувати нові програми та створювати власні цифрові матеріали для занять. Серед запитів респонденти виокремили: «здатність створювати якісні матеріали для занять», «володіння програмами для розроблення ігор та відео», «уміння правильно добирати цифрові інструменти». Декілька учасників прямо вказали на необхідність володіння нейромережами та іншими інноваційними технологіями. Таким чином, професійна спільнота логопедів формує чіткий запит на молодих спеціалістів, які на високому рівні володіють цифровою грамотністю, аналітичним мисленням і творчим підходом до використання технологій у роботі з дітьми.

Таблиця 1

***Основні результати дослідження інформаційно-цифрової компетентності
вчителів-логопедів***

Показник / категорія	Змістовна характеристика	Основні результати (у %)
1. Ставлення до цифровізації	Позитивне сприйняття ролі цифрових технологій у логопедичній діяльності	93,6 – позитивно; 6,4 – нейтрально
2. Частота використання цифрових інструментів	Щоденне або часте застосування ІКТ у роботі	67 – щодня; 26 – кілька разів на тиждень; 2 – рідко
3. Найчастіше використовувані інструменти	Презентації, відеозв'язок, офісні програми	PowerPoint – 74; Zoom/Meet/Teams – 65; Word/Excel – 70
4. Інтерактивні платформи	Wordwall, LearningApps, Kahoot, Genially	61 – регулярно; 15 – епізодично
5. Хмарні сервіси	Google Диск, Документи, Таблиці	56 – часто; 16 – іноді; 28 – рідко
6. Дизайнерські інструменти	Canva, Figma	52 – регулярно; 18 – зрідка; 30 – не використовують
7. Використання штучного інтелекту	Мовні моделі, генерація зображень, відео	60 – мовні моделі; 40 – зображення; 13 – відео
8. Самооцінка цифрової компетентності	Рівень володіння цифровими навичками	4 – високий; 44 – середній; 38 – достатній; 14 – початковий
9. Основні бар'єри	Чинники, що ускладнюють цифрову діяльність	67 – брак часу; 62 – технічні труднощі; 35 – нестача ресурсів; 26 – відсутність методичних рекомендацій
10. Найактуальніші освітні потреби	Теми, які логопеди хотіли б опанувати	78 – створення інтерактивних ігор; 66 – мультимедійні матеріали; 59 – відеоредактори;

		56 – мобільні застосунки й онлайн-заняття; 54 – використання ШІ
11. Інші напрями інтересу	Етичні, правові та професійно-брендові аспекти	40 – особистий бренд у цифровому середовищі; 36 – цифрова етика, авторське право
12. Очікування щодо підготовки майбутніх логопедів	Необхідні компетентності молодих фахівців	Володіння цифровими програмами, створення власних матеріалів, гнучкість у використанні ШІ, аналітичне мислення

Отже, результати проведеного дослідження засвідчили, що цифрові технології стають органічною складовою сучасної логопедичної практики (Табл. 1), однак рівень їх застосування залежить не тільки від індивідуальної ініціативи фахівців, що не завжди підкріплена системною професійною підготовкою, а й від фінансової спроможності організації, щодо впровадження таких засобів у логопедичну практику. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання для оновлення змісту підготовки майбутніх вчителів-логопедів, створення навчальних модулів з розвитку цифрових навичок і розроблення курсів підвищення кваліфікації. Перспективи подальших досліджень полягають у побудові моделі формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх логопедів та експериментальній перевірці ефективності запропонованих педагогічних умов її розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коломоєць Т. Г. Використання цифрових технологій у логопедичній роботі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2023. № 44. С. 17–23. DOI: <https://doi.org/10.31392/npu-nc.series19.2023.44.03> (дата звернення: 04.10.2025).
2. Станіченко О., Поліщук В., Цегельник Т. Цифрова компетентність логопеда у вимірі сучасного дискурсу нуш. *Молодь і ринок*. 2024. № 11/231. С. 36–41. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.316384> (дата звернення: 14.10.2025).
3. Цибулько А. Вплив війни в Україні на застосування цифрових технологій у логопедичній діяльності. *Збірник матеріалів XVIII Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих науковців*. Умань, 2025. С. 341–343.
4. Черніченко Л. Інформаційно-цифрова компетентність вчителя-логопеда як сучасна вимога цифрового суспільства. *Education. Innovation. Practice*. 2025. Т. 13, № 4. С. 79–83. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650x-vol13i4-011> (дата звернення: 14.10.2025).
5. Digital education action plan: policy background. *European Education Area*. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/plan> (date of access: 04.10.2025).
6. Leinweber J. et al. Technology use in speech and language therapy: digital participation succeeds through acceptance and use of technology. *Frontiers in communication*. 2023. Vol. 8. DOI: <https://doi.org/10.3389/fcomm.2023.1176827> (date of access: 14.10.2025).
7. Lin Y., Lemos M., Neuschaefer-Rube C. Digital health and digital learning experiences across speech-language pathology, phoniatrics, and otolaryngology: interdisciplinary survey study. *JMIR medical education*. 2021. Vol. 7, no. 4. P. e30873. DOI: <https://doi.org/10.2196/30873> (date of access: 10.06.2025).
8. Redecker C. European framework for the digital competence of educators: digcompedu. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017. 96 p. DOI: <https://doi.org/10.2760/159770>.
9. UNESCO. *ICT Competency Framework for Teachers (v3)*. Paris: UNESCO, 2018. 140 p. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000265721> (дата звернення: 03.10.2025).

REFERENCES

1. Kolomoiets, T. H. (2023). Vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii u lohopedychnii roboti [Use of digital technologies in speech therapy]. *Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series 19: Correctional Pedagogy and Special Psychology*, 44, 17–23. DOI: <https://doi.org/10.31392/npu-nc.series19.2023.44.03> [in Ukrainian].
2. Stanichenko, O., Polishchuk, V., & Tsegelnyk, T. (2024). Tsyfrova kompetentnist lohopedu u vymiri suchasnoho dyskursu NUS [Digital competence of the speech therapist in the modern NUS discourse]. *Youth and the Market*, 11 (231), 36–41. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.316384> [in Ukrainian].
3. Tsybulko, A. (2025). Vplyv viiny v Ukraini na zastosuvannia tsyfrovyykh tekhnolohii u lohopedychnii diialnosti [The impact of the war in Ukraine on the use of digital technologies in speech therapy]. *Proceedings of the 18th All-Ukrainian Scientific Conference of Students and Young Scientists* (pp. 341–343). Uman [in Ukrainian].
4. Chernichenko, L. (2025). Informatsiino-tsyfrova kompetentnist vchytelia-lohopeda yak suchasna vymoha tsyfrovoho suspilstva [Information and digital competence of the speech therapist as a modern requirement of the digital society]. *Education. Innovation. Practice*, 13(4), 79–83. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650x-vol13i4-011> [in Ukrainian].
5. European Education Area. (2025). *Digital education action plan: Policy background*. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/plan>.
6. Leinweber, J., et al. (2023). Technology use in speech and language therapy: Digital participation succeeds through acceptance and use of technology. *Frontiers in Communication*, 8. DOI: <https://doi.org/10.3389/fcomm.2023.1176827>.
7. Lin, Y., Lemos, M., & Neuschaefer-Rube, C. (2021). Digital health and digital learning experiences across speech-language pathology, phoniatrics, and otolaryngology: Interdisciplinary survey study. *JMIR Medical Education*, 7(4), e30873. DOI: <https://doi.org/10.2196/30873>.
8. Redecker, C. (2017). *European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. DOI: <https://doi.org/10.2760/159770>.
9. UNESCO. (2018). *ICT Competency Framework for Teachers (v3)*. Paris: UNESCO. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf00000265721>.